

‘Toen Jezus zijn Bergrede had uitgesproken, waren de mensen diep onder de indruk van zijn onderricht. Hij daalde de berg af en grote mensenmassa’s volgden hem’ vertelt Mattëus ons.

Als ik nu, anno 2011, mij probeer voor te stellen hoe dat ging dan schieten er onmiddellijk beelden door mijn hoofd van twitterende en facebookende mensen die in een maximaal aantal sneltekens hun familie en vrienden vertellen dat er hier echt iets aan de hand is. Iets revolutionairs, iets wat iedereen weten moet. Zoals nu de revoluties in Noord-Afrika razendsnel op gang komen doordat jonge mensen 24 uur per dag met elkaar in contact zijn.

Een nieuwe wereld zou je kunnen zeggen. Een grote onbekende waarin de nieuwe media een steeds dominantere rol zijn gaan spelen. Voor jonge mensen zijn media als bijvoorbeeld Facebook en Twitter een reëel onderdeel van hun dagelijkse werkelijkheid geworden; ik las zelfs dat er mensen nu als voornemen in de Vastentijd hebben om hun internet bezoek en gedrag te beperken. In deze wereld, met een oneindig groot podium, lijkt alles wat je vroeger niet voor mogelijk hield bereikbaar en kan iedereen gezien worden.

Maar het is ook een complexe en ondoorzichtige nieuwe wereld waarin ieder voor zich een eigen weg en een eigen plek moet vinden. Terwijl er geen blauwdruk, generaties lange ervaring, of vaste gedragsregels voor bestaan.

En voorlopig heb ik zelf meer vragen dan antwoorden. Ik probeer steeds dicht bij mijzelf te blijven maar ik merk ook dat ik het ingewikkeld en verwarrend kan vinden. Welke nieuwe media gebruik ik, hoe, waarom en waartoe? Loop ik achter de feiten aan? Hoe begeleid ik mijn kinderen hierin, of zal ik juist nu van hen gaan leren?

De boodschappen die telkens op mij afkomen nodigen mij uit om overal mee te doen, mijn gezicht op het internet te laten zien, niets te missen en mijzelf goed neer te zetten.

Terwijl tegelijkertijd de beelden in de Bergrede mij aansporen om de waarden waarin ik ondergedompeld ben te bevragen. Om ter plekke creatief te zijn en kritisch te blijven. Om in de spiegel te kijken en te zoeken naar wat mij goed doet en waarmee ik goed kan doen.

Het gaat om jou, word gelukkig, wees succesvol, word beroemd! Zorg dat je alles uit je leven haalt en jezelf helemaal verwezenlijkt. Laat je zien, laat ook van je horen. Schitter op het wereldwijde podium.

En we lezen in de Bergrede precies het tegenovergestelde; draai de zaken om. Je staat er niet alleen voor, je bent gezien. Je mag er zijn. Vertrouw op wat je toekomt en wat je kunt. Wees kritisch en gebruik je kwaliteiten ten goede. Durf te buigen en kwetsbaar te zijn. Deel de liefde die je ontvangen hebt uit; wees een mede-schepper.

Jezus richt zich in zijn verkondiging allereerst tot de mensen die er slecht aan toe zijn. De mensen die in die tijd geïsoleerd waren, niet meetelden, zieken en gehandicapten. Wie zouden dat, in deze context van de huidige snel veranderende wereld nu zijn? De mensen die ongezien blijven of afwezig lijken in onze succes- en beeldcultuur, die opgeslokt worden door al het lawaai, zichzelf niet kunnen laten zien? Of, zou Jezus zijn woorden misschien ook richten tot de mensen die bestaansrecht hebben of toe-eigenen omdat ze gezien en gehoord worden, die leven van de bevestiging van anderen?

Het verhaal van Narcissus schiet mij vaak door het hoofd wanneer ik probeer te begrijpen wie ik ben en wat mijn plek is in deze wereld. In een wereld waarin veel jonge ,en iets minder jonge mensen, op zoek naar contact en een eigen gezicht -een beeld van zichzelf de wereld insturen. Om te laten zien wie ze zijn, of wie ze zouden willen zijn, om een eigen plek te veroveren in deze grote globale en virtuele wereld. Zie mij, hoor mij, ik maak geluid, ik ben er ook!

Narcissus werd verliefd op zichzelf. Op zijn eigen beeld. Als zijn spiegelbeeld in de vijver even weg rimpelde werd hij ongemakkelijk en zenuwachtig. Hij had pas rust als hij weer kon kijken naar zijn beeldschone gezicht.

Terwijl Jezus in zijn zaligsprekingen juist de nederigen van hart prijst, de mensen die buigen kunnen. De mensen die moeten buigen omdat ze gebukt gaan onder zorgen. Die de hoop niet opgeven, omdat ze kennelijk het vertrouwen hebben dat ze gekend en gezien zijn. En in zichzelf een kracht ervaren die hen te boven gaat en waarop ze vertrouwen om verder te kunnen.

Ze hebben niets om prat op te gaan , ze kunnen zichzelf niet groter of anders voordoen dan ze zijn. Wat ze te geven hebben is zichzelf, niets meer maar ook niets minder. Jezus ziet hen en houdt hen beelden van zout en licht voor, sterker nog, hij zegt: 'Jullie zijn het zout der aarde en het licht in de wereld'. Zout als een kostbaar goed om wat kostbaar is te behoeden voor bederf. Je hebt zout nodig om krachtig en kritisch te blijven en wat van waarde en tijdloos is te bewaren.

Kruip uit je schulp. Durf je te openen en je kwaliteiten te laten zien, houdt Jezus hen voor als hij zegt: 'Je bent het licht'. Durf te vertrouwen op je eigen kracht, op wie je in wezen bent en wat je goed kunt. Laat met jouw kwaliteiten jouw licht schijnen voor allen in huis. Een lamp is er niet alleen voor zichzelf, om naar te kijken. Een lamp werpt licht van zich af en laat de omgeving zien. Verberg jouw licht niet maar laat het schijnen en vergroot de kwaliteit van jouw leven en die van anderen!

Aan de weerspiegeling van ons eigen beeld of succes alleen, ons eigen lichtje achter het computerscherm, hebben we niet genoeg. We redden het er niet mee. Het vult niet. Het kan soms eenzaam maken. Het scherm geeft geen warmte en praat niet terug. Ook al lijkt in de nieuwe wereld van het internet nabijheid en erkenning binnen handbereik, de keerzijde ervan kan ook schraal en leeg zijn.

Duizenden eenzame lichtjes, allemaal achter een eigen scherm. Je kunt van virtuele contacten alleen niet bestaan. Het maakt afhankelijk naar meer en geeft steeds maar kleine momenten van bevestiging en opelevingen van licht; het licht draagt soms niet ver. Zoals Narcissus het niet redde; hij was zo afhankelijk geworden van de momenten van contact met zijn eigen spiegelbeeld dat hij langzaam wegwijnde en uiteindelijk in dat spiegelbeeld verdronk.

Terwijl een gezonde dosis eigenliefde en vertrouwen, ja zelfs misschien een positief soort narcisme ons kan helpen om uit onze schulp te kruipen en ons licht te laten schijnen. De nieuwe media bieden hiertoe talloos veel en meer mogelijkheden dan vroeger. Om onze talenten en behoeften aan nabijheid en plezier te delen, van elkaar te leren en elkaar op de hoogte te houden van kostbare zaken. Zo kunnen al die kleine lichtjes elkaar sneller vinden en hun krachten, levensenergie en levenslust bundelen; om hun licht te laten schijnen voor allen in huis!

Maar eigenwaarde en zelfvertrouwen hoeven we niet steeds weer opnieuw in de steigers te zetten of te bewaken. We horen van Jezus niet dat we licht moeten worden of het zout zelf moeten delven. Hij zegt juist 'je bent het licht', 'je bent het zout'. Volgens mij betekent dat dan ook 'Ik zie je al' en 'in mijn ogen ben je kostbaar'.

Om 'zout' en 'licht' te zijn, in de verschillende fragmenten van werelden waarin wij ons begeven, zullen we kennelijk naar een eigen weg moeten zoeken. Met een gezicht en een geluid dat bij ons past. Vanuit het zelfvertrouwen dat we al gezien zijn en gehoord worden mogen we ons licht laten schijnen van binnen en naar buiten toe. En mogen we kritisch blijven. Om wat van waarde is te kunnen bewaren.

Ik buig, open mijn handen en vraag aan de Ene, Onnoembare, Onzienlijke mij te zien. Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.